

Als je je soms schaamt voor christenen

Noorderlicht
ROTTERDAM
dienst

Preek zondag 2 mei 2021
Voorganger: ds. Niels de Jong

Preek

Dienst 2 mei 2021, voorganger: ds. Niels de Jong

Lucas 9: 46 - 50

Als je je soms schaamt voor christenen

Ik denk dat we dat allemaal wel eens doen – je schamen voor christenen. Zo kun je via de media christenen en de kerk op zo'n manier langs zien komen, dat je spontaan last hebt van plaatsvervangende schaamte. Dan is er een of ander nieuwsitem rondom geloof of kerk en dan is er altijd wel een christen bereid om een of andere tenenkrommende reactie te geven. En in het Corona-jaar bleken er altijd wel kerken bereid om in het nieuws te komen door grote aantallen bezoekers toe te laten of een journalist te slaan of wat dan ook.

En als het over homoseksualiteit gaat, zijn er ook altijd wel weer christelijke scholen of christelijke politici die daar op een kwetsende manier beleid daarop weten te maken. Of je ziet Amerikaanse christenen christendom en politiek op zo'n manier vermengen dat je denkt – hier wil ik niet bij horen. Maar niet alleen het beeld door de media. Je hebt het vast ook wel van dichterbij meegemaakt. Dat je christenen tegenkomt met ideeën of gedragingen die niet alleen de jouwe niet zijn, maar die ook nog eens dwars ingaan tegen waar je voor staat. Bijvoorbeeld dat het zo stuitend veroordelend is bijvoorbeeld. Of dat je mensen tegenkomt die zich christen noemen, maar ondertussen van alles doen wat God verboden heeft. Of een levensstijl erop na houden die zo ontzettend schadelijk is voor het milieu of die zo ontzettend weinig rekening houden met anderen, dat je het je enorm stoort. Of mensen die christen zijn geworden en ontzettend drammerig zijn geworden. Of je komt al te vaak christenen tegen die je saai, vervelend of onuitstaanbaar vindt. Dat je denkt – daar hoef ik nou eigenlijk ook niet bij te horen. Nou ja, het kan op allerlei manieren dat het je overkomt als christen dat je je schaamt voor andere christenen.

En ook als je overweegt om christen te worden, kan je last hebben van het gedrag van christenen. Of het nu de beeldvorming is of dat je daadwerkelijk iemand in je hoofd hebt die voor jou gevoel geen fijne christen is – het kan je tegenhouden om christen te worden. Het kan dan zijn dat je echt wel iets hebt met God, ook zeker iets ziet in Jezus, maar dat je aarzelt of je wel met christenen of de kerk geassocieerd wilt worden.

Natuurlijk – jij en ik kennen vast ook allerlei aardige, positieve, leuke christenen. Wat mij betreft het merendeel – maar ja, wat moet je nou met dat deel dat dit niet is? Die onaardig, veroordelend, dom, fout of schijnheilig zijn? Waar je voor schaamt – wat moet je daar mee? Daar denken we over na aan de hand van een stukje uit Lucas 9. Ik denk dat dit stukje 3 dingen zegt die ons de weg kunnen wijzen bij dit probleem.

Het is wat het is

Laat ik beginnen met het slechte nieuws - dit probleem van christenen die je beschamen, dit probleem is niet op te lossen. Het is wat het is. Het gedeelte dat we net lazen bevestigt weer dat Jezus niet alleen begint met mensen met potentie, met mensen die *likeable* zijn. Of ten minste mensen die geen moeilijkheden opleveren. Nee, Jezus betreft een groep leerlingen om zich heen met – om het nog heel positief te bekijken – die nog veel ruimte om te verbeteren hebben. Zoals God trouwens in het Oude Testament ook voortdurend begint met mensen die nog bijzonder veel ruimte over hadden om te verbeteren.

In dit korte gedeelte beschrijft Lucas dit tekort, dit falen van de leerlingen eerlijk. De leerlingen zitten ruzie te maken over wie nou de belangrijkste van hen is. Doen ze achter Jezus rug om, al heeft Jezus het wel door. En dan een paar verzen later blijkt dat Johannes iemand van buiten de eigen groep duidelijk niet ziet zitten, en diegene op een bepaalde manier ook veroordeelt.

De volgelingen van Jezus zijn feilbare mensen. Helaas. Ze maken ruzie. Ze hebben last van hoogmoed. Ze hebben last van karakterzwaktes als hoogmoed, jaloezie, veroordeling. Helaas, helaas. Net mensen, zou je kunnen zeggen. Christenen zijn dus niet beter als niet-christenen. Zeker niet wat betreft startpositie.

Nu is de claim van het christelijk geloof toch dat volgelingen van Jezus groeien in geloof, hoop, liefde, genade, etc. Een sterker karakter krijgen en zo. Dat mensen met de hulp van de heilige Geest – langzaam groeien als mens, in hun karakter, in liefde, etc. Dat klopt – dat mag je ook verwachten. Maar in de regel gaat dat langzaam. En helaas zijn er ook christenen wiens groei tot stilstand is gekomen. Dat verklaart ook waarom niet-christenen ook veel aardiger kunnen zijn of betere mensen. Voor mij heeft C.S. Lewis dat eens mooi uitgelegd. Hij stelt dat mensen in het leven nogal verschillende startposities hebben als het gaat om 'een goed mens zijn'. Door je genen, je opvoeding, je omgeving, etc. lopen mensen nogal uiteen. Op een schaal van 0 tot 10 zijn er mensen die bv. op een 2 beginnen en mensen die op een 7 starten. Stel je voor, zegt C.S. Lewis dat iemand die op een 2 begint, christen wordt en door zijn geloof langzaam groeit als mens. Hij verandert ten goede en groeit 2 punten erbij naar een 4. Dat is een enorme verbetering. Maar ja, altijd nog een stuk minder dan die andere persoon, die niet-christen die op een 7 gestart was en een 7 is gebleven. Dus nee, ook al zijn mensen langer christen, dan nog worden het lang niet altijd betere mensen dan niet-christenen.

En niet alleen de startpositie is verschillend, de leercurve van christenen is dat ook. Bij sommigen gaat ie zelfs niet of nauwelijks omhoog. Dat zie je ook al in de evangeliën bij de kerngroep om Jezus heen. Die volgelingen van Jezus gaan ook zeker niet in een rechte streep omhoog wat betreft groei. En gaan soms ook faliekant de mist in. Denk bv. aan Petrus, die Jezus verloochend op een moment dat hij het te heet onder zijn voeten vindt worden.

En als je die kerngroep rondom Jezus goed zou bekijken, dan zou je ook ontdekken dat er ook zomaar iemand tussen kan zitten, die er met heel verkeerde motieven zit, zoals Judas. Hij leek een volgeling van Jezus, maar uiteindelijk verraadde hij Jezus. Dat kan dus ook – niet iedereen die zich christen noemt, is dat ook daadwerkelijk. Wellicht zijn er andere motieven om bij de kerk of bij christenen te verblijven. Wellicht sociale druk of gewoonte, of het zoeken naar een bepaalde status. Of mensen begrijpen het christelijk geloof helemaal verkeerd, en weten niet wat het werkelijk betekent om christen te zijn. Je weet het soms niet.

Dit zadelt ons dus met het probleem op van christenen die falen, die je beschaamd doen staan. Dat was zo in de allereerste kring rondom Jezus heen en dat is tot op de dag van vandaag zo gebleven. Het zijn niet alleen maar Martin Luther Kings of moeder Teresa's om het zo maar eens te zeggen. Al hadden die twee trouwens ook zo hun donkere kanten.

Het is wat het is. Als je christen bent, dan hoor je bij een groep van mensen waarin ook allerlei mensen zitten die onhandig, vreemd, dom, traag van begrip zijn. En natuurlijk ook mensen met allerlei gebrokenheid. En mensen met stoornissen of verslavingen bij wie dat ook niet gelijk ophoudt als ze christen worden. En ja, er zitten zelfs ook wappies en gekkies bij. Ik zou zeggen, dat heeft iets irritants en moois tegelijk. Irritant, omdat ze je beschaamd doen staan. Maar ergens ook mooi, omdat blijkbaar echt iedereen mag instappen bij Jezus. En ook als mensen enorm in de fout gaan (denk bv. aan Petrus), dat ze een nieuwe kans krijgen.

Als christenen maak je onderdeel van een grote groep mensen – en daar zit van alles bij. Het is toch een beetje zoals familie. Ik weet niet hoe dat bij jou in de familie zit – maar ik vermoed dat iedereen wel ten minste een paar familieleden heeft waar je ronduit trots op bent. Wat ze gedaan hebben, gepresteerd of hoe ze gewoon zijn – dat het je trots maakt. Ik vermoed dat er een deel van je familie is waar je meer neutraal over bent – je denkt misschien wat anders, je doet misschien wat anders, maar prima allemaal. En ik vermoed dat je ook een paar familieleden hebt (al hoop ik niet te veel), waar je niet zo trots op bent. Hun gedrag, hun lomtheid, hun foute keuzes of wat dan ook – dat je dat lastig vindt. Daar liever ook niet mee geassocieerd wordt. Maar ja, of je het leuk vindt of niet – het is en blijft familie.

Zo is het ook met christenen – een grote, wereldwijde familie. Die elkaar niet allemaal hebben uitgekozen. Maar wel familie zijn. En daar zitten vreemde kwasten bij – al geven die de familie ook een beetje kleur, die dagen de bestaande orde ook een beetje uit. Er zitten takken van de familie bij wiens startpositie een heel stuk moeilijker was – die verdienen gewoon wat extra geduld. En ja, er zitten helaas ook foute gasten bij – die maken het de familie en de naam van de familie nog het meest lastig.

Het is zoals het is.

Het tweede punt: Niet alles hoeft je te laten

In Lucas 9 maken de volgelingen van Jezus maken ruzie om wie de meeste status binnen de groep heeft, wie het belangrijkste is. Wat doet Jezus? Hij zegt niet zoals ouders soms vergoelijkend zeggen: dat doen kinderen nu eenmaal. Nee, Jezus grijpt in als hij zijn volgelingen ruzie zitten te maken. Hij zegt er wat van, hij probeert ze op het juiste spoor te krijgen. Zijn spoor van 'niet de meeste willen zijn, maar de minste willen zijn'. Dat is niet het spoor van een minderwaardigheidscomplex, of jezelf niks waard vinden. Nee, het is de weg van niet gediend willen worden, maar dienen. Oftewel, niet jezelf profileren, naar voren duwen, ellebogen werken, subtiel of minder subtiel laten vallen wat je gepresteerd hebt, hoe slim je bent, ofzo. Om er voor te zorgen dat mensen je belangrijker vinden. Nee, kijken hoe je kunt dienen, het beste voor kunt hebben met anderen, daar mee bezig zijn en niet voor alles bezig met hoe je het beste krijgt voor jezelf.

Er zijn vast nog meer dingen die echt niet kunnen onder christenen, waar wat van gezegd moet worden. Maar dit is ook een punt. Strijd om de belangrijkste plekken, strijd om macht in de kerk, eerzucht onder christenen – dat kan niet. Daar moet op gehamerd worden dat dit nooit goed te praten is. Jezus hamert hier namelijk ook vaker op – dit is niet de enige keer dat Jezus hier scherp op is. En helaas zijn woorden hierover zijn door zijn volgelingen lang niet altijd goed opgepakt. Want ook in de kerk – vanaf het begin tot nu – is er soms rivaliteit, kerkelijke leiders die de macht willen, strijd om de eerste plek in de kerk, etc. Niet goed te praten. Niet een 'dat-doen-kinderen-nu-eenmaal-houding. Dat kan niet, dat mag niet. Natuurlijk, je bent realistisch, je weet dat het kan gebeuren, ook onder christenen, ook onder christelijke leiders. Maar dat gaan we niet zitten accepteren.

En we sporen elkaar als het goed is voortdurend aan om de minste te zijn.

Wees hier scherp op bij jezelf en bij elkaar. Jezus wil dat zijn volgelingen onder elkaar de minste zijn. Bv. mensen die op een podium staan of in beeld zijn in een kerk, die zijn niet meer waard dan mensen die daar niet staan. En als je lid bent van een kerk die groeit, ben je niet meer dan als je lid bent van een kerk die niet zo groeit. Als je meer hebt bereikt in de maatschappij, meer titels hebt, meer geld, meer diploma's, is je status niet hoger dan mensen die dat niet hebben. Hier in de kerk, de volgelingen van Jezus zijn daar scherp op tegen elkaar. In een cultuur die zelfpromotie, zelfprofilering, jezelf naar voren duwen stimuleert, leren we elkaar hier een andere houding. Bescheidenheid, proberen die ander te dienen, de minste te zijn. Dat heeft niets met minderwaardigheid te maken, of jezelf minder of kleiner maken dan je bent. Dat heeft met liefde te maken.

1. Het is wat het is – in de wereldwijde familie die christenen vormen zitten – om het eens met dieren te zeggen – ook vreemde vogels, domme ganzen, zwarte schapen en zelfs wolven in schaapskieren.
2. Niet alles hoeft je zo te laten – er zijn dingen waar je met elkaar echt scherp op moet zijn. Zoals de zucht naar status, macht.
3. Je bent niet voor iedereen verantwoordelijk.

Voor dit derde punt zoomen wat nader in op vers 49 en 50. Daar reageert Johannes op wat hij en een aantal van zijn medeleerlingen gezien hebben. Iemand buiten hun groep, is in de naam van Jezus bezig met duiveluitdrijving. Ze hebben diegene dat deed proberen te beletten, maar dat is niet gelukt. Ze vinden het maar niets dat de man, buiten hun groep om, hiermee bezig is. Laat hem stoppen of aansluiten bij hun groep. Dat hebben ze ook tegen die man gezegd, maar dat had geen effect.

Johannes en de zijnen wilden duidelijk houden wie er wel en wie er niet bij hoort. Het is wat hen betreft 'in or out'. Johannes en de zijnen wilden de groep overzichtelijk houden, duidelijke grenzen en als je buiten die grenzen beweegt, dan moet je ofwel snel binnen die grenzen gaan of anders moet je stoppen. Heel wat kerken in het verleden en in het heden, doen ook zulke pogingen. Duidelijk wie 'binnen of buiten' is, overzichtelijk, helder; zo kun je de boel wel een beetje in de hand houden.

Johannes klaagt dan bij Jezus dat die man niet doet wat zij wilden dat hij deed. Hij gaat gewoon door met waar hij mee bezig was.

Jezus zegt dan: verhinder hem niet te doen waar hij mee bezig is, want wie niet tegen jullie is, is voor jullie.

Jezus zegt niet dat dat die man nou zo goed of juist zo verkeerd bezig is. Hij zegt alleen: laat hem begaan, verhinder hem niet. Want iemand die niet tegen mij is, is voor mij. Jezus bedoelt dus te zeggen dat er mensen zijn die je vooral moet laten. Jij hoeft je niet bij hen aan te sluiten, maar zij ook niet bij jou. Hun manier van werken, hun opvattingen zijn misschien wat anders, hun methoden zijn de jouwe niet, maar laat ze maar begaan. Wie niet tegen jullie is, is voor jullie.

Ik denk dat dit ook een goede richtlijn is voor ons. Er zijn christenen die zijn misschien conservatiever van aard of juist progressiever. Meer emotioneel of meer rationeel. Zij organiseren zich misschien wat meer of juist wat minder. Ze bewegen zich misschien wat meer in structuren, of juist wat losser van structuren. Soms werken misschien wat solistisch. Of hebben een onorthodoxe manier van werken. Maar ze doen het goede – ze zijn oprecht bezig voor God en tegen de boze. Ze zijn bezig het kwaad te bestrijden en mensen te helpen, in de naam van Jezus. Laat hen begaan. Verhinder ze niet.

Ik denk dat Jezus hiermee ook zegt: Johannes, dit is jouw verantwoordelijkheid niet. Jij gaat niet over wie 'in or out' is. Wie wel of niet goed bezig is. Laat die man begaan, hij doet geen kwaad. En als hij niet tegen jullie is, dan betekent dat dus dat hij voor jullie is

Ik denk dat iedereen die zich herkent in Johannes - iedereen die ook is van duidelijkheid, overzicht, grenzen kunnen trekken tussen binnen en buiten, tussen wat wel echte kerken of echte christenen zijn en wat niet. Die mag Jezus' woorden ter harte nemen: wie niet tegen jullie is, is voor jullie.

Gun elkaar de ruimte. Dat hebben christenen onderling veel te weinig gedaan en ze zijn veel te veel onderling aan het discussiëren geweest over wat wel of niet goede methoden zijn, wel of niet juiste manier van Jezus' volgen, wel of niet de juiste manier van samenkomen, etc. Maar dat is vaak alleen maar energieverlies. Gun andere christenen en andere kerken ook de ruimte – zelfs als ze jou dat niet of nauwelijks zouden gunnen.

De zaak van Jezus zou er mee gediend zijn, denk ik als christenen deze woorden van Jezus vaker op zouden volgen. Laat het me even illustreren. Ik vind bijvoorbeeld straatevangelisten nogal lastig soms. Dat ik bijna denk: 'doe nou niet'. Maar dat moet ik niet denken. Ik hoef het niet zelf te doen, ik hoef het ook niet financieel te ondersteunen. Ik hoef het zeker niet te veroordelen. Ik mag wel denken dat er effectievere manieren zijn of manieren die beter bij passen – dan moet ik vooral die gaan doen. En die man – ik moet die straatevangelist gewoon laten. Want ook door straatevangelisten zijn er soms mensen die geholpen worden God te vinden. En zo zijn er wel meer dingen van christenen of kerken waarvan jij of ik waarschijnlijk ook denkt 'moet dat nou'? Maar goed, als mensen het goede proberen te doen in de naam van Jezus – ook al is de methode, stijl, muzieksmaak, volume, uitstraling of manier niet de jouwe. Laat het gaan. Het is sowieso jouw verantwoordelijkheid niet.

Volg jij op jouw manier Jezus, werk jij op jouw manier het kwade tegen, zet je op jouw manier in voor meer vrijheid van mensen. Volg Jezus en laat andere christenen hun ding maar doen.

- Het is wat het is – wees realistisch. Die enorme christelijke familie – daar zitten gewoon mensen bij die vreemd, fout of vervelend zijn. Helaas.
- Laat niet alles wat het is. Er zijn dingen die je niet moet laten – als het gaat om eerzucht, machtswellust, zoeken naar status, anderen naar beneden duwen ten koste van jezelf. Daar moet je scherp op zijn – bij jezelf en anderen. Help elkaar om de minste te zijn.
- Bemoei je niet overal mee, gun anderen hun ruimte, je bent niet overal verantwoordelijk voor.

Uiteindelijk kies je je familie niet. Dat geldt ook voor als je christen bent of christen wordt. Die familie wordt je gegeven. En met een deel van de familie zul je een stuk minder hebben. Uiteindelijk moet je je niet blindstaren op die familie. Kijk vooral naar Jezus Christus zelf. Als je christen bent of wordt, dan ben je naar zijn naam genoemd, dan wordt je christen. Hij is het waard dat je zijn naam eer aan doet. En zijn familie hoef je niet altijd te volgen, als je Jezus zelf maar volgt. En deze Jezus doet wat hij zelf zegt. Hij die de meeste was, werd de minste. De minste van allen. De meest bescheiden van allen. Die het beste zocht voor anderen, alle anderen. Ook voor hen die vreemd, onhandig, fout, gek, dom of saai zijn. Ook voor jou en mij en ieder ander. Ook al kostte het hem alles.

Daarom – hoe anderen zijn naam ook dragen. Doe zijn naam eer aan. Dat is Hij meer dan waard.

Amen.

De dienstpagina van vandaag vind je [hier](#). Deze preek kun je ook [op YouTube bekijken](#) en [beluisteren](#).

Deze maand collecteren we voor de algemene diaconie, onze manier om mensen in de buurt en om ons heen te helpen. Wil je ijdragen? Gebruik dan de QR-code. Alvast hartelijk dank.

